

iona stichting

Herengracht 276
1016 BX Amsterdam
+ 31(0)20 6233 353
iona@iona.nl
www.iona.nl
NL88 INGB 0001 6389 00
NL23 TRIO 0212 1898 40

Op de foto: iepen in de achtertuin

VOORWOORD

Het jaar 2021 was een zoektocht, in het algemeen en ook voor de Iona Stichting. Voor ons als Iona team ook geen gemakkelijk jaar. Het eerste corona jaar bracht nog saamhorigheid; de wereld was verenigd tegen een gezamenlijk probleem. Dit jaar was het geduld op en raakte de maatschappij meer en meer verdeeld. Angst voor de ander en angst voor verlies van wat je hebt. Door de extreme situatie werd blootgelegd wat in feite al speelde. Er is niet zoveel meer dat mensen samenbindt. Zijn wij ons bewust van het doen van aannames; rekenen we anderen hun aannames niet te hard aan? Horen we het midden wel?

Wij vragen ons af hoe we een brede groep mensen kunnen bereiken en hoe we, binnen de doelstellingen van de stichting, in kunnen spelen op de noden van dit moment. De noden van mensen in onze ontregelde en op vele plekken verscheurde wereld. En wie willen we eigenlijk bereiken? Bieden wij als stichting werkelijk ruimte aan iedereen of alleen aan mensen die binnen een beperkt kader passen? Bieden wij ruimte aan mensen die tegendraadse vragen stellen over, bijvoorbeeld, migratie of klimaat, of zetten wij ze opzij omdat we het niet eens zijn met hun denkwijze of angst? Hoe divers zijn wij eigenlijk? Hoe open zijn we eigenlijk? Als wij iets willen, werkelijk mensen samen willen brengen, moeten we ook in die richting bewegen en handelen.

Als team heb je elkaar nodig. Dit kun je deels ondervangen door online overleg. Maar het daadwerkelijk met elkaar op kantoor zijn geeft het werk

een meerwaarde die niet altijd te verklaren is. We zoeken naar nieuwe vormen en naar de juiste richting voor de stichting, zonder daarbij haar wortels en biografie te verloochenen. Dit jaarverslag is daar een voorbeeld van. Evenals het maken van keuzes voor de nieuwe inrichting van het pand. We willen dat de ruimtes laten zien waar de Iona Stichting voor staat. Hoe zorgen we voor inspirerende en praktische werkkamers? Hoe combineren we wat al jaren in ons bezit is met eigentijdse kunst? Het weefproject, zoals we de interne verbouwingen genoemd hebben, is een mooi en soms ook pijnlijk proces. Vasthouden of loslaten?

In september hebben wij onze jaarbijeenkomst in de Hermitage aan de Amstel als een verademing ervaren. Alle partijen, schenkers, initiatiefnemers, vrienden, bestuur en medewerkers van de Iona Stichting kwamen samen. Niet alleen om naar elkaar te luisteren, maar ook om vragen te stellen en actief bezig te zijn. Ontroerend in deze roerige tijd.

Gaan de Iona Stichting en de organisaties die zij steunt mee in de vaart der volkeren en in hoeverre is dit noodzakelijk? Door corona stond de wereld even stil en dit bracht ook rust en ruimte voor reflectie. Kalmte met chaos op de achtergrond. Waarderen wij de schoonheid van traagheid wel? We blijven zoeken naar onze plek en wat wij kunnen betekenen. Zoekt u mee?

het Iona team

Wanneer past een aanvraag bij de Iona Stichting? In 2021 hielden we onze criteria opnieuw tegen het licht en spraken met elkaar over het aansluiten van diezelfde criteria bij deze tijd.

Doelstellingen Iona Stichting

Het doel is het bevorderen van geestelijke, culturele en maatschappelijke ontwikkeling in de ruimste zin. Zij richt zich op initiatieven van algemeen nut, in het bijzonder op het gebied van:

- 1 antroposofie en haar aandachtsgebieden, waaronder vrijeschoolpedagogie, gezondheidszorg, gehandicaptenzorg (heiltherapie, heilpedagogie en heileuritmie), (bio-dynamische) landbouw, (antroposofische) wetenschappen, euritmie, en het actief waarnemen van kunst.
- 2 de religieuze dimensie van het leven als verbindende factor.
- 3 (organische) architectuur, tuin- en landschapsarchitectuur, muziek (jonge amateurmusici) en beeldende kunsten.

Past het initiatief in deze tijd, heeft het een adequate eigentijdse vorm?

Hoe zijn jonge, met de toekomst verbonden mensen betrokken?

Is er een duurzaam perspectief, sprake van groei naar een zelfstandig bestaan v/h initiatief?

Hoe is het bredere draagvlak, hoe is de inbedding, groeit er sociaal weefsel?

ZOEKTOCHT 2021

Wat raakt ons?

Verbinding - openheid -
luisteren - betrokkenheid
en initiatief

Levenswarmte

puur,

traagheid
& innoveren

pionieren,
pioniers
ondersteunen

overschotskrachten
bij schenkers & initiatiefnemers

snijvlak van zintuiglijke
wel & niet waarneembare
→ ontmoeten - verbinden
kunst - liefde

openheid & vertrouwen

kleine initiatieven &
van bottom up

[met visie, "groot" denken]

"doe wat"
hart aan het roer

verwondering &
nieuwsgierig zijn

De pentekeningen in dit verslag zijn gemaakt door Mark Schalken tijdens zijn voetreis van Amsterdam naar Rome, najaar 2021.

Is er inspiratie in combinatie
met roeten in de helix, visie
en praktijk?

Klopt het initiatief in relatie tot
de biografie van de initiatiefnemers?

In 2021 ontving de Iona Stichting veel inspirerende aanvragen. Hiernaast vindt u de gesteunde projecten.

pedagogie

- WSIF East Africa 2021: Learning to Live
- Periodic Seminar voor vrijeschoolleraren in Rusland
- Stupeni Waldorf School Odessa
- Het Estonian Eurythmy Seminar 2021 Seminar
- Mercurius College
- Werfklas
- Pedagogische euritmie-cursus in Moskou
- Wonderlijke Wiskunde
- Euritmie op de vrijeschool in Osjiek
- De Kairos Eurythmy Training
- Bewegende Klas
- Het Early Childhood Development Program 2022
- Opleiding vrijeschoolleerkracht voor Zanzibar Steiner School

wetenschap

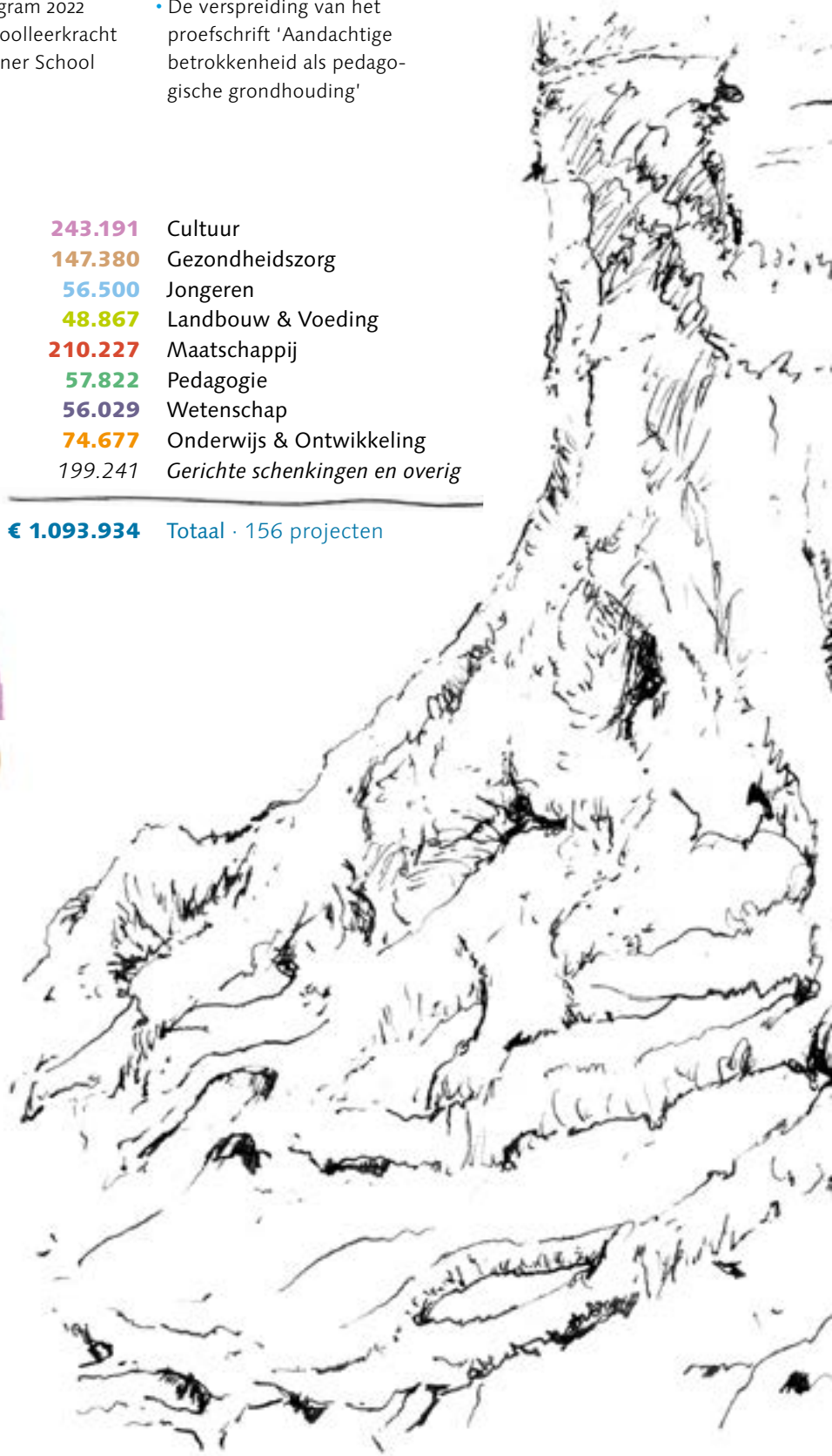
- Arsenicum en gezondheid in de algemene populatie
- The effects of a nature-based and embodied education program on children's nutrition and health
- The effect of Sudbury model schools on the life of its former students
- Zie de mens!
- Joods Christelijk dialoog – Van leerstoel naar kerkbank
- Promotieonderzoek 'Stilte in de klas'
- Promotietraject 'Wat hebben jongeren vanuit het onderwijs nodig om hun vragen te kunnen stellen?'
- De verspreiding van het proefschrift 'Aandachtige betrokkenheid als pedagogische grondhouding'

jongeren

- Ontwikkeling Jeugdsectie Goetheanum 2021
- Project 'Jongeren inclusief – Europarc Conferentie 2021'
- Bloeikaravaan – Nationale Zaaidag 22 april 2021
- Geef Toekomstige Generaties een groene stem
- Hibernation
- Developing the Youth Section's Groundwork
- Educational space in Matsevani village

243.191	Cultuur
147.380	Gezondheidszorg
56.500	Jongeren
48.867	Landbouw & Voeding
210.227	Maatschappij
57.822	Pedagogie
56.029	Wetenschap
74.677	Onderwijs & Ontwikkeling
199.241	Gerichte schenkingen en overig

€ 1.093.934 Totaal · 156 projecten

landbouw & voeding

- Bloeiende toekomst voor Tuin Moes
- Preparaten onderzoeksgroep Vidar
- Groninger Spruitkool
- Ondersteuning voor een sociaal-economisch BD fruitteelt project in Sobisi, Georgie
- Presentatie RIDLV visierrapport Drievoudige Gezondheid
- Young people and bio-dynamic agriculture

gezondheidszorg

- Basisfinanciering Lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg
- Systematisch onderzoek naar de veiligheid van antroposofische geneesmiddelen
- Atelier Beeldend Breidablick
- Ita Wegman Opleidingscentrum
- Jubileum 100 jaar Euritmitherapie
- Bernard Lievegoed Onderzoekscentrum
- Cursus Positieve Gezondheid
- International Postgraduate Medical Training (IPMT) 2021
- Herfstsymposium 2021
- Tweejarige basiscursus antroposofische sociale therapie
- Social Therapy Qedeli
- Langer thuis op het Maartenhuis
- International conference dedicated to the 100th anniversary of therapeutic eurythmy

maatschappij

- Nieuwe grond-eigendomsvormen voor gezonde bodem, voeding en sociale innovatie
- Ethiek Revolutie e-festival
- Antroposofie & Samenleving
- Publicaties Economy Transformers
- het M.C. Richards Programma 2021/2022
- het project 'Anthroposophy in the Present'
- Ahimsa, de rustende koe
- De Seizoenarbeiders
- 100 jaar Grondsteen
- Building the World Goetheanum Association
- Metamorfose-22
- All Africa Anthroposophic Training (AAAT 2021)
- Deep Dive Into Your Worldview
- Gist
- Geef mijn innerlijke wereld de ruimte!
- Colloquium Levensfilosofie Universiteit Leiden

cultuur

- NSG B(L)OEIF
- Permanente tentoonstelling bouw van het eerste Goetheanum
- De tentoonstelling Maria Magdalena
- Krashna Musika
- Tijd en Eeuwigheid; poëzie in beeld en woord
- Josquin 500
- Building Together
- Muziek gaat door!
- Forum Eurythmy
- EURITMIE > CLOSE UP
- Durf te leven!
- Fata Morgana
- Hemelladder
- DéDaé
- Het Antwoord op Alles
- Stil het tij
- NSO De Ring
- In het Midden de Mens
- Kruip in het hoofd van je moeder
- Parallel laboratory
- Eurythmic Forum "Movement. Mindfulness. Life."
- De Duizendkunstenaar van Lublin Niomon- A Portal, A Home
- PianoFest Playground
- Interwoven Histories
- Visual Vernacular
- USConcert 2021/2022
- Living Things...thanks to Shakespeare
- Rettet den Wald!
- De Kleine Prins op Vlieland en Scheveningen
- Geestdrift Festival
- Mimages – 3. Euritmie Festival
- For Funk's Sake!
- Guernica De La Ecologia
- Project jonge solisten 2021
- Schurend Paradijs
- 2 Ensemble project Kiev Dnipro Odessa
- De Muziekids Online
- Studio Noordwest
- Ziekenhuisgroep Alkmaar
- HMS Pinafore
- NSO Herleef
- Digitalisering Rudolf Steiner Bibliotheek
- Lustrumconcerten VU-Orkest: een nieuw hoofdstuk
- Zintuigentuin Floriade
- Ceremonie, Beats of life
- Klaterklanken
- Van Nature! (2022)
- Verdi's Requiem in het Concertgebouw
- Internationaal Micro Festival
- Best Movie Musicals

Een uitgebreide lijst vindt u online: www.iona.nl/projecten/#toekenningen

Stichting Kunstvesting Heusden Jongeren

Kruip in het hoofd van je moeder

Stichting Heusden stelt zich ten doel het contact tussen kunstenaars en het publiek te bevorderen. Sinds 2007 bestaat de Biënnale Heusden om deze galerie-stad onder de aandacht te brengen. Het gekozen thema moet actueel zijn; de stad moet duidelijk zichtbaar zijn; de jongere en oudere bewoners moeten actief worden betrokken en er wordt gewerkt aan een blijvende samenwerking met kunstopleidingen.

In 2021 was het thema 'Kruip in het hoofd van je moeder'. Aan de Iona Stichting vroeg men specifiek om een bijdrage voor een beeld van staalkunstenaar Bart Zomers. Een gigantisch hoofd van zijn moeder dat op de Vismarkt in het centrum van Heusden werd geplaatst; een hoofd waar je daadwerkelijk in kon kruipen. Voor de kinderen van de stad werd rond dit hoofd

een project gerealiseerd. Hen werd gevraagd in het hoofd te gaan zitten en een brief aan zichzelf te schrijven over het afgelopen corona jaar en wat dit voor hen betekend heeft. Een tekening maken mocht ook. Deze brief, op luchtpostpapier geschreven, werd in een rode brievenbus geplaatst die op een 'geheime' locatie in Heusden begraven werd. Over 20 jaar wordt de brievenbus 'gelicht'. Het project werd uitgevoerd in samenwerking met 12 basisscholen in Heusden en omgeving. Vrijwilligers zorgden voor de begeleiding.

Een op kinderen gerichte project dat op een creatieve manier aanzet tot reflectie en waar zorgvuldig over is nagedacht.

- www.artfestivalheusden.nl

Voor het eerst in je leven een brief posten, een brief aan jezelf

Stichting Camphill Gemeenschap Maartenhuis

Langer thuis op het Maartenhuis

GEZONDHEIDSZORG

Het Maartenhuis op Texel is een Camphill zorginstelling voor mensen met ontwikkelingsstoornissen, die al ruim veertig jaar bestaat.

Het is merkbaar dat bewoners die al vanaf het begin in het Maartenhuis wonen ouderdomsproblemen krijgen. De noodzakelijke extra persoonlijke verzorging vraagt veel van de begeleiders. Met name bij dementie problemen is het niet altijd mogelijk de juiste

zorg te bieden. De opvang is kleinschalig en beschikt niet over gespecialiseerde afdelingen. Een gedwongen verhuizing brengt echter veel verdriet en soms ook onbegrip met zich mee. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk oudere bewoners in het huis kunnen blijven moeten maatregelen getroffen worden. Andere bewoners van het eiland kunnen, vanuit de zorgkantoren en de gemeente, extra ondersteuning krijgen bij woningaan-

passing. Voor de bewoners van het Maartenhuis geldt dit niet. De aanvraag betrof de aanpassing van het Brandaanhuis, zodat de oudere bewoners daar goed verzorgd kunnen worden.

Een goed doordacht initiatief voor een veilig thuis. De aanpassing maakt het Maartenhuis ook meer toekomstbestendig.

- www.maartenhuis.nl

Een gedwongen verhuizing brengt veel verdriet en onrust mee

All Africa Anthroposophical Training

De All Africa Anthroposophic Training Conferentie in Tanzania (nabij Dar es Salaam) vond plaats van 12–19 december 2021. Gekozen werd voor het thema: 'De stadia van initiatie'. De conferentie werd tweemaal eerder gehouden (Kenia en Zimbabwe) en zou eigenlijk in 2020 georganiseerd worden, maar werd toen afgelast in verband met Covid beperkingen.

De idee van de bijeenkomst is dat mensen op het Afrikaanse

continent, die geïnteresseerd zijn in antroposofie, elkaar kunnen ontmoeten, ideeën kunnen uitwisselen en leren over wat op dat gebied actueel is. Er werd een divers en aansprekend programma geboden met lezingen als 'De ontwikkeling van Afrikaanse dorpen en biologisch dynamische landbouw'; 'De introductie van Vrijeschool pedagogiek op Afrikaanse scholen'; 'Spirituele heling en begeleiding en de ontwikkeling van kinderen; van de baarmoeder tot volwassenheid'. Ook waren er praktische cursussen zoals 'Toepassingen van antroposofische geneeswijzen en baby verzorging voor vroedvrouwen'.

Er werden gasten te verwelkomt uit heel Afrika, al konden deelnemers uit Zuid-Afrika alleen online aanwezig zijn door de uitbraak van de nieuwe Omikron variant.

Een enthousiasmerende bijeenkomst met naast de antroposofische spirituele inspiratie ook informatie over lokaal direct toepasbare praktische verworvenheden.

• www.mwadeta.org

Antroposofische inspiratie, een sneeuwbaaleffect onder de Afrikaanse zon

ONDERWIJS

Iris Bogaers

Promotieonderzoek 'Stilte in de Klas'

Iris Bogaers doet onderzoek naar hoe stilte in de klas de didactiek positief kan ondersteunen. Gedurende drie jaar heeft zij namens de school waar zij werkt, het Rudolf Steiner college in Haarlem, als docent-onderzoeker meegewerkt aan het NRO-consortium 'Toekomstgericht onderwijs: vormgeving en resultaten voor verschillende groepen leerlingen'. Onder auspiciën van de UvA en het Kohnstamm Instituut heeft een aantal wetenschapper, in samenwerking met tien scholen, onderzoek gedaan.

Onder de titel 'Van waarnemen naar ontwikkeling van het kunstzinnige?' onderzocht Iris fenomenologie als didactische strategie bij de zogeheten (alfa- en gamma)zaakvakken. Daarmee heeft zij een handreiking voor docenten ontwikkeld waarin begeleide terughoudendheid een belangrijk aspect is. Het fenomeen stilte in de klas wil zij nu nader onderzoeken voor haar promotie. Hiertoe werd een plan opgezet dat vijf jaar in beslag zal nemen. Haar promotor, Professor Maartje E.J. Raijmakers, en co-promotoren,

Dr. Anne de la Croix en Dr. Chiel van der Veen, zijn allen werkzaam bij de Amsterdamse VU.

Een boeiend en zinvol onderzoek, aangedragen door iemand die zelf in het onderwijs werkzaam is.

Ruimte voor gedachten, meningen en emoties tijdens momenten van stilte

Bloeikaravaan

De Guerrilla Gardeners willen mensen ondersteunen, enthousiasmeren en in beweging brengen om hun omgeving weer groen te maken en zo bij te dragen aan een grotere biodiversiteit; het gevoel van welbevinden en de gezondheid en de sociale cohesie in buurten. In het kader van Nationale Zaaiday initieerden de Guerrilla Gardeners een project voor en met kinderen en begeleiders van een flink aantal buitenschoolse opvang locaties. In een project van drie weken namen de kinderen deel aan de Bloeikaravaan. Ze leerden over de wilde bij; het belang van bloemen voor de bijen en andere insecten en gingen in hun eigen omgeving op zoek naar plekken die groen en kleur kunnen gebruiken. Vervolgens maakten ze zelf bloembommen (balletjes bloemzaadjes, beschermd door klei en compost). Ideaal voor het zaaien van bloemen op plekken waar je niet zomaar bij kunt. Het projectteam van

Guerrilla Gardeners volgde in deze periode de activiteiten op afstand en van dichtbij en trok met hun beschilderde bus van locatie naar locatie. De verhalen werden in samenwerking met de kinderen gefilmd, gefotografeerd en gedeeld met de rest van Nederland via sociale-media kanalen.

Een vrolijke manier van bewustwording en actieve toepassing.

- www.guerrillagardeners.nl

*Een over-
donderende
vraag naar
bloembommen*

De heer D.J. Adrichem Wonderlijke wiskunde

ONDERWIJS

Dirk Jan Adrichem is een bevlogen wiskunde liefhebber, die zijn enthousiasme voor het vak en de inzichten van Rudolf Steiner met anderen wil delen. Hiertoe werkte hij, onder andere, mee aan de Zebra reeks voor VWO/HAVO-bovenbouw. Met een nieuw op te richten stichting 'Iona Wiskunde' en een website wil hij de antroposofische georiënteerde 'Wonderlijke Wiskunde' toegankelijk maken voor een breed publiek. De

website is er in de eerste plaats voor docenten en leerlingen, maar ook informatief voor didactische geschoolde vakgenoten die belangstelling hebben voor nieuwe inzichten en een andere invalshoek.

Een project dat drijft op een persoonlijke passie voor antroposofische wiskunde die gedeeld wil worden. Wij helpen graag hier handen en voeten aan te geven.

- www.ionawiskunde.nl

*Tegenruimte; omzwervingen in het
landschap van de wiskunde*

*Door zinvol en duurzaam
werk geen vlucht meer
naar de grote stad*

LANDBOUW & VOEDING

Ethic Finance

BD fruitteelt project in Sobisi, Georgië

Sinds 2012 runt de Georgische NGO Ethic Finance uit Tbilisi een sociaal-economisch fruitteelt project in het dorp Sobisi, nabij de stad Gori. Dit is niet ver van het conflictgebied in Zuid-Ossetië. Het project biedt aan, met name vrouwen en jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, economisch toekomstperspectief en voorkomt de leegloop van het platteland naar de stad, op zoek naar geluk. Er worden, onder andere, appelsap, appelazijn, kersen en druivensap, wijn en ingelegde tomaten geproduceerd. De deelnemers krijgen trainingen en workshops op het gebied van

BD teelt en ondernemerschap. Corona heeft de noodzaak voor een aantal veiligheids- en hygiëne maatregelen aangescherpt, wat extra kosten met zich meebrengt. Het water en de producten moeten regelmatig door een laboratorium worden getest en apparatuur moet worden aangepast, evenals de inrichting van de productieruimten. De Georgische overheid is beter gaan controleren en men wil als bedrijf graag aan deze veiligheid meewerken. Ethic Finance werd opgericht door jonge Georgiërs die in Duitsland geïnspireerd werden door ethisch financieren en sociale

werkgelegenheidsprojecten.

*Het afgelopen jaar was in het
toch al zo arme Georgië zwaar,
maar dit bedrijf biedt velerlei
mogelijkheden om vooruit te
komen.*

- www.facebook.com/Sobissuri

bestuursverslag

In 2021 hadden we voor het tweede jaar op rij te maken met het coronavirus. De beperkingen gingen op en neer en voor mensen was het de kunst om niet tegenover elkaar te komen staan. Of het nou ging om vaccineren of om het naleven van maatregelen, het vroeg veel van elkaar en van de samenleving als geheel om niet in eigen standpunten te verharderen en naar elkaar te blijven luisteren.

Veel afspraken en vergaderingen hebben noodgedwongen online plaatsgevonden en ook al misten we het directe contact, we waren ook dankbaar voor de techniek die dat mogelijk maakte. En elk nadeel heeft ook een voordeel, want het feit dat veel fysieke bijeenkomsten niet doorgingen, gaf ook een goede mogelijkheid om te starten met het opruimen van onze werkruimtes aan de Herengracht. We hebben ervoor gekozen om dit met aandacht te doen, vandaar de naam: 'het weefproject'. Hierna worden enkele hoofdzaken uit het afgelopen jaar nader toegelicht.

Medewerkers

In het bureauteam waren dit jaar geen wijzigingen. Christine Geertsema is verantwoordelijk voor de interne processen en tevens projectadviseur. Sonja Telman richt zich op de financiële zaken en Marlies Gallenkamp stroomlijnt de binnenkomende aanvragen en evaluaties. Projectadviseur Frouke Flieringa beoordeelt in eerste instantie de aanvragen en Clarine Campagne is werkzaam voor het atelier Antroposofie & Samenleving. Robert Viëtor richt zich op koers en relaties en is als directeur eindverantwoordelijk voor het bureau.

Bestuurssamenstelling

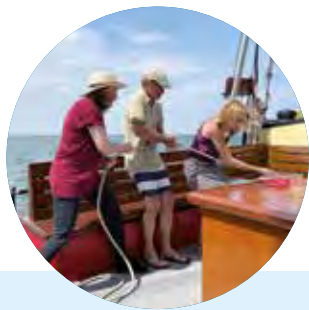
Na een periode van 6 jaar heeft Edward de Boer afscheid genomen als voorzitter van het bestuur. Edward heeft de stichting veel inspiratie gebracht en stond aan het roer in een fase waarin de stichting grote veranderingen doormaakte. Er is veel energie en tijd besteed door Edward als voorzitter en dat heeft tot resultaten geleid. De Iona Stichting is klaar voor een volgende fase, klaar voor de toekomst.

Tijdens de jaarbijeenkomst in de Hermitage aan de Amstel is Edward publiekelijk bedankt voor zijn verdiensten. En ter plekke heeft hij de voorzittershamer doorgegeven aan de nieuwe voorzitter, Bas Holvast. Bas is bestuurder bij de Raphaëlstichting in Schoorl. Daarvoor werkte hij jarenlang als interim-bestuurder in de zorg, het onderwijs en in de financiële sector. Elders in het jaarverslag staat een uitgebreid interview met hem.

Ook Selma Steenhuisen trad terug als bestuurslid in 2021. Selma heeft in totaal iets meer dan 10 jaar in het bestuur gezeten. Op het moment dat zij aantrad, was er dringend behoefte aan een jonger bestuurslid met kennis van wat er speelde onder jongeren. Met haar brede blik op de wereld was ze een waardevolle toevoeging aan het bestuur.

Het bestuur bestaat ultimo 2021 uit 7 personen.

Teamdag

Herstructurering stichting en bemensing bestuurscommissies

In 2021 is het proces van herstructurering afgerond en zijn nieuwe statuten en een nieuw bestuursreglement vastgesteld. Belangrijkste wijzigingen zijn het vormen van eenheid van bestuur; de verankering van meer verantwoordelijkheden bij directie en bureau en het invoeren van bestuurstermijnen. Onveranderd zijn de doelstellingen en inspiratiebronnen. Het bestuur heeft ook een tweetal nieuwe bestuurscommissies benoemd: een commissie kwaliteit toekenningen en een remuneratiecommissie.

Samenstelling Bestuurscommissies

Commissie Kwaliteit toekenningen:

- Romée van der Vorm (voorzitter)
- Johannes Kronenberg
- Jan Huisman
- Christine Geertsema (bureau)

Financiële commissie:

- Lars Talsma (voorzitter)
- Michiel ter Horst
- Floris Lambrechtse (extern lid)
- Andrea Davina
- Jan Huisman
- Sonja Telman (bureau)
- Robert Viëtor (bureau)

Remuneratiecommissie:

- Bas Holvast (voorzitter)
- Solveigh Bijkerk

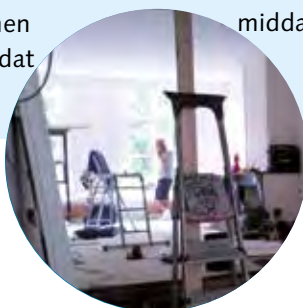
Bezoldiging bestuur en medewerkers

De bestuursleden kunnen jaarlijks vast, niet bovenmatig, vacatiegeld ontvangen. De medewerkers ontvangen een marktconform salaris. Beloning en onkostenvergoedingen van teamleden en directie zijn afgeleid van de CAO Sociaal Werk en de Regeling beloning directeuren van goeddoelenorganisaties.

Het Weefproject

Met als doel een vertrouwd, professioneel en bruisend Iona-thuis voor velen aan de Herengracht te creëren is in 2021 het weefproject gestart. De ruimtes worden langzaam maar zeker aangepast aan deze tijd. Het is een organisch proces, waarbij met geduld wordt gekeken naar wat er precies bij een plek past. Er is een modern uitgeruste vergaderruimte gemaakt en er komt ook een circulair gebouwde werkstudio in de tuin. Ook zijn eigentijdse impulsen gegeven waarmee kunst en antroposofie als onze inspiratiebronnen voelbaar aanwezig zijn. We hopen veel vrienden te verwelkomen in ons huis, dat niet alleen ons bureau huisvest maar dat ook ruimte biedt voor inspiratie en ontmoeting.

Weefproject: een bruisend Iona huis

Modernisering (online) processen

Ook door corona zijn de interne processen verder aangescherpt. De aandacht lag met name op digitalisering en het expliciteren – beschrijven van werkprocessen van de stichting. Ook het online aanvraagstelsel is verder doorontwikkeld.

Podcasts

In 2021 zijn we begonnen met het maken van een serie podcasts. Doel is om niet alleen ons werk, maar met name verschillende projecten voor het voetlicht te brengen. Op deze manier maken we de initiatieven op afstand 'beleefbaar' en geven we inzicht in hoe die projecten tot stand zijn gekomen.

Coronamaatregelen

De medewerkers hebben in het afgelopen jaar wederom regelmatig thuisgewerkt. Het bureau is altijd bemenst en open gebleven, maar veel van de contacten hebben online plaatsgevonden. Ook met betrekking tot de aanvragen is een aangepast beleid voortgezet. Bij toegekende projecten die uitgesteld moesten worden bleef de toekenning staan. Van projecten die naar 2022 werden verplaatst werd de toekenning ingetrokken, met het verzoek later een nieuwe aanvraag in te dienen. Daarbij werd rekening gehouden met de eerdere annulering en een hernieuwde aanvraag werd vrijwel altijd gehonoreerd.

Iona initiatieven en jaaractiviteiten

Conform ons meerjarenbeleid 2018-2022 kennen we een aantal vaste activiteiten en nemen we eigen initiatieven.

Jaarbijeenkomst

Onze jaarbijeenkomst, die we opnieuw verplaatsten van het voorjaar naar het najaar, kon gelukkig doorgaan in een aantal zalen van de Hermitage aan de Amstel.

Het werd een levendige bijeenkomst, waarbij we blij waren om elkaar fysiek te kunnen begroeten. Initiatiefnemers, schenkers en andere vrienden ontmoetten elkaar in een afwisselend programma. Een opening door dansers van het jonge eurutmiegezelschap Dédaé en een informeel interview met nieuwe bestuursleden werden gevolgd door intieme ontmoetingen tijdens workshoprondes van initiatieven en projecten die in 2021 door Iona gesteund werden. Aansluitend werd in kleine groepen samen 'de tijdgeest' gelezen en schreef ieder een persoonlijke boodschap voor Iona, in het kader van wat aan de orde is 'nu'. Tenslotte kwamen we samen, luisterend naar twee klarinet-solo's gespeeld door Olivier Patey en genoten we nog wat na met een drankje in de binnentuin. Een waardevolle middag, waar de Iona-geest voelbaar was.

Klarinettist Olivier Patey tijdens jaarbijeenkomst

Antroposofie & Samenleving

Het Atelier Antroposofie en Samenleving heeft zich in 2021 onder begeleiding van projectleider Clarine Campagne verder ontwikkeld. Het atelier richt zich op vanuit antroposofie voortgekomen organisaties en wil bijdragen aan het snijvlak van samenlevingsvragen en spirituele, menselijke inspiratie.

In de afgelopen jaren is steeds meer samenwerking ontstaan met het werk van de Algemene Sectie van de Antroposofische Vereniging. Het Atelier Antroposofie en Samenleving heeft nu een Ontwikkelgroep van 10 mensen die samenlevingsvragen onderzoekt, werkvormen creëert, sociale kunst en contemplatief onderzoek oefent en die een steeds ruimer veld aan vrijplaatsen biedt voor mensen die zich antroposofisch willen ontwikkelen en daarmee de samenleving inspireren. Een aantal bijeenkomsten heeft op verschillende momenten gelukkig toch doorgang kunnen vinden.

Bernard Lievegoed Academisch Netwerk

Het Bernard Lievegoed Academisch Netwerk (BLAN) heeft als doel om antroposofisch onderzoek te ondersteunen en een netwerk te bieden voor betrokkenen. De gebruikelijke halfjaarlijkse bijeenkomsten met het promovendi netwerk konden niet doorgaan vanwege corona. De verkenning naar het vestigen van een leerstoel 'Antroposofie en duurzaamheid' blijkt een traag proces en droeg in 2021 nog geen vrucht.

Living Architecture

In het kader van het Iona architectenjaar 2000 kwam, in nauwe samenwerking met architect Pieter van der Ree, de tentoonstelling 'Organische Architectuur, mens en natuur als inspiratie' tot stand. In het afgelopen jaar is samen met Pieter en een groep betrokkenen een mogelijke doorstart verkend. Belangrijke constatering was dat actuele vernieuwing niet meer vanuit één aparte discipline tot stand komt, maar vanuit een samenhangend geheel aan velden. De conclusie is dat de tentoonstelling haar waardevolle, inspirerende werk heeft gedaan en dat deze ontmanteld gaat worden. Elementen van de tentoonstelling krijgen een goede vervolg bestemming. Daarna ligt de weg open voor initiatieven van een geheel nieuwe aard.

Jaarinitiatief Religieuze Dimensie in het leven

De werkconferentie *Apocalypse nu: werken aan innerlijk houvast* werd, in verband met coronamaatregelen, helaas tot twee keer toe geannuleerd. Tijdens de bijeenkomst zou het thema in nauwe samenwerking met wetenschapper Kees Zoeteman en priester Lisette Buisman vanuit meerdere perspectieven

worden belicht. De intentie is om de bijeenkomst in 2022 te laten plaatsvinden.

Lidmaatschap Gilde Filantropie Oude Kerk te Amsterdam

Het Gilde bestaat uit Amsterdamse fondsen die hun thuis hebben rondom de Oude Kerk. De Iona Stichting ondersteunt op deze manier de Oude Kerk en lokale projecten in Amsterdam centrum. Tegelijkertijd onderhoudt de stichting daarmee ook haar netwerk met andere, in Amsterdam gevestigde fondsen en stichtingen. In juli vond een presentatie plaats van het buurtfonds Amsterdam Centrum van MMA (Mensen Maken Amsterdam) dat ook door het Gilde ondersteund wordt.

(internationale) Fondsoverleggen

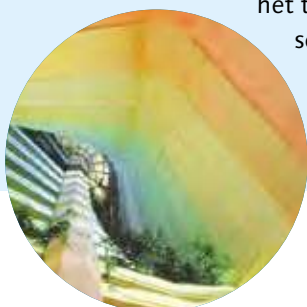
De Iona Stichting neemt deel aan het Landelijk Fondsen Overleg (LFO) en aan het Amsterdams Fondsenoverleg. Daarnaast is de stichting actief lid van de FIN (Branchevereniging van fondsen en stichtingen). Deze behartigt de belangen van fondsen en vormt een platform voor onderlinge kennisuitwisseling- en ontwikkeling. De Iona Stichting maakt daarnaast deel uit van een aantal Europese samenwerkingsverbanden die de antroposofische inspiratiebron gemeen hebben.

Ten eerste de ENDA: een verband van Europese organisaties op het gebied van vrijeschool, heilpedagogie- en therapie. De jaarlijkse bijeenkomst in februari werd vanwege coronamaatregelen geannuleerd.

Het Stiftungentreffen, een tiental Europese fondsen en stichtingen die verbonden zijn met de antroposofische beweging, heeft elkaar wel 2x online ontmoet. Thema's waren, naast afstemming over gemeenschappelijk steunvragen, onder meer de impact van corona op het werk, de ontwikkeling van het Europese onderwijs en grote nieuwe aanvragen bij de verschillende deelnemers. Afgesproken werd om één van de grotere projecten te bezoeken tijdens de eerstvolgende bijeenkomst in 2022. Dit betreft een ONE HEALTH-project in Witten Herdecke, waarbij onder meer gezondheid, landbouw en biodiversiteit en onderwijs en onderzoek integraal ontwikkeld worden.

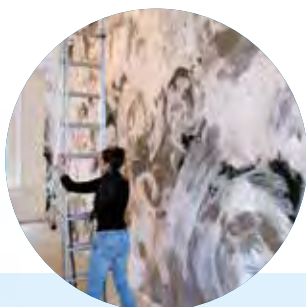
Vooruitblik 2022

Intern wordt de tweede fase van het weefproject verder uitgevoerd, waarmee de werkruimtes aan de Herengracht verder gemoderniseerd en kunstzinnig geïnspireerd worden. Zo kan het Iona-huis weer jarenlang dienen als een professionele en inspirerende thuisplek en vrijplaats voor het bureau en vele Iona-vrienden.

*Organische Architectuur,
mens en natuur als inspiratie*

Guernica:
thuishaven
en toch ook
onderweg

Het team wordt uitgebreid met een nieuwe collega die zich primair zal richten op het vinden en begeleiden van initiatieven en projecten die passen bij Iona. Voor het nieuwe jaar staat het bepalen van de nieuwe meerjarenkoers voor Iona op het programma en het herijken van het beleggingsstatuut.

Nieuwe eigen initiatieven zijn er op het gebied van alternatieve economie en de verduurzaming van landbouw-biodiversiteit en sociale inclusie.

Wat betreft nieuwe economie gaat Iona samen met Stichting Donor Impact Invest fund (DIIF) een jaarlijks evenement ontwerpen en vormgeven met als thema 'eigendom anders'. Doel van dit evenement is het versterken van bewustzijn over eigentijdse eigendomsvormen bij startende ondernemers. Opdat succesvol ondernemen minder gaat over snel en veel geld verdienen en meer over het starten van een voor mensen betekenisvolle onderneming waar je de ziel van wil verankeren.

Het vormgeven van de thuishaven en het begeleiden van betekenisvolle reizen voor de Guernica de la Ecologia (activistisch kunstwerk van Claudy Jongstra) vormt een tweede nieuw initiatief in 2022. De Guernica heeft als doel het stimuleren van dialoog en bewustwording over de kaalslag in de natuur en een samenleving waarin bepaalde groepen niet mee kunnen doen. Het werk wil ook initiatieven ontlokken en aanjagen, waarbij biodiversiteit, sociale inclusie en ambachtelijk handwerk in samenhang gestimuleerd worden.

Het atelier Antroposofie en Samenleving zal zich verder ontwikkelen en doorgroeien. Er staan diverse cursussen en bijeenkomsten op het programma. Meer informatie is te vinden op www.atelierantroposofie.nl

Het BLAN zal de fysieke netwerkbijeenkomsten weer hervatten voor promovendi en andere belangstellenden en hoopt nog steeds op het realiseren van de vestiging van een leerstoel. Ook zal de bemensing van het curatorium aangevuld en deels vernieuwd worden.

De werkconferentie *Apocalypse nu: werken aan innerlijk houvast* zal plaatsvinden in juli 2022.

IN MEMORIAM

Rob Theodor Steinbuch

29 april 1931 – 26 januari 2021

Rob was vele jaren bij de Iona Stichting betrokken als initiatiefnemer van verschillende fondsen op naam.

'We zijn een nieuwe weg Leuk om samen te zoeken.'

Bas Holvast is sinds september 2021 voorzitter van de Iona Stichting. In zijn dagelijks werk is hij bestuurder bij de Raphaël Stichting.

"Mijn eerste contact met de Iona Stichting was al lang geleden, toen ik vervangende dienstplicht deed en bij de Triodos Bank ging werken. Later kwam ik de stichting zo nu en dan tegen bij andere werkzaamheden.

Er waren meerdere punten die me erg aanspraken in de vacature van voorzitter. Ten eerste de werking van geld: geld stuurt en geld doet er toe als het zorgvuldig wordt ingezet. Ik heb de Iona Stichting leren kennen als een integere organisatie. Er wordt op een maatschappelijk relevante manier met geld omgegaan.

Daarnaast sprak het antroposofische aspect me aan. Een even concrete, maar niet zintuiglijk waarneembare wereld: zo zou ik antroposofie omschrijven. Dit helpt mij om de dingen te duiden. In mijn werk, in de manier waarop ik leef. Wat je ziet is alleen maar een uitdrukking van iets anders. Als je bijvoorbeeld nadenkt over een gesprek dat je met iemand hebt gevoerd kan dit bewustzijn je helpen. Dat er zo wezenlijk meer is dan de woorden. Concreet leef ik er naar. Ik eet graag BD producten, heb een grote bewondering voor de boeren. Ook stuurde ik mijn kinderen naar de Vrijeschool. Maar dit zijn de verworvenheden van de essentie. Ik leef van binnen naar buiten.

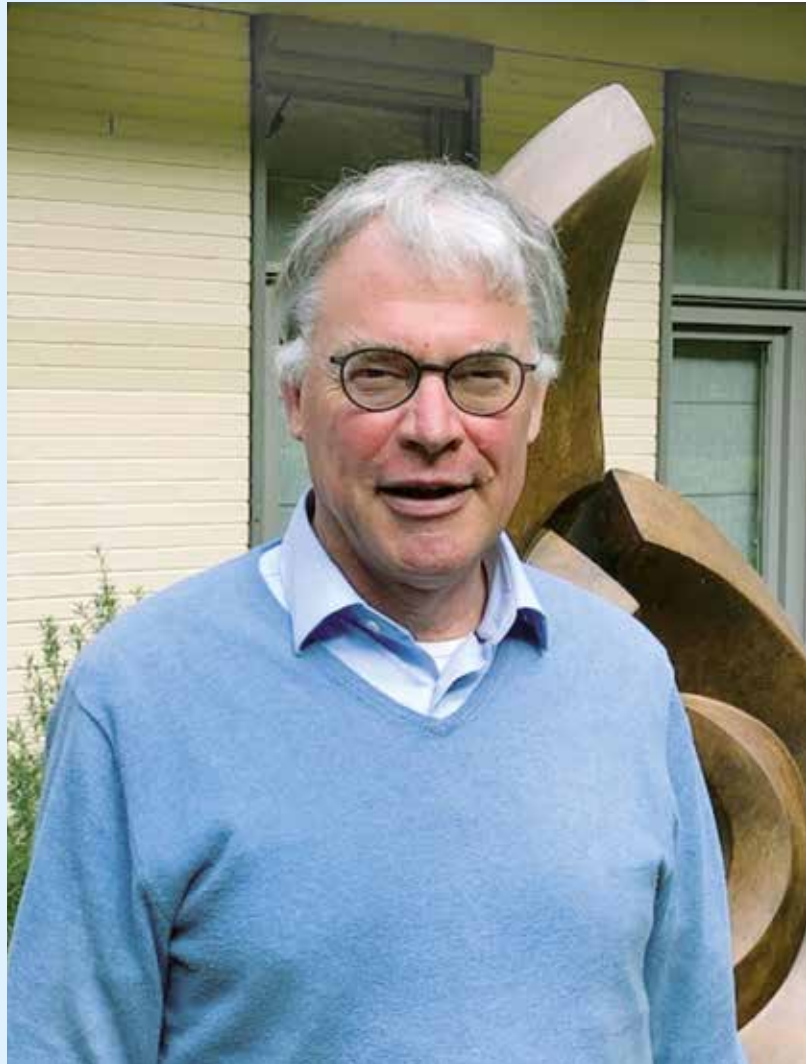

ingeslagen.

Het werkgebied van de Iona Stichting dat mij het meest aanspreekt, is kunst. En dan met name hoe kunst doorwerkt in het sociale, ook in relatie tot het spirituele. In datgene wat zich tussen mensen afspeelt. Niet uiterlijk zichtbaar, maar wel voelbaar.

Een ander aspect dat mij aanspreekt, is de professionaliseringsslag waar de stichting nu in zit. De rol van voorzitter past mij goed: minder op de inhoud en meer oog voor de processen. Mijn voorganger, Edward de Boer, had een enorme betrokkenheid en bevoegenheid bij de essentie van de stichting. De vraag die ik mij stel, is: wat is er nodig en hoe kan ik daar aan bijdragen? Het blijven verzorgen van de impuls staat hoog in het vaandel, waarbij het onderlinge samenspel een grote rol speelt. Het gaat er namelijk om dat het werk vanuit geestkracht gebeurt en niet vanuit ego.

Voor mij stond het jaar 2021 in het teken van corona. We moesten zo goed mogelijk leren leven met alle restricties. Het is echter ook het jaar dat ik voorzitter van de stichting werd. Voor de toekomst hoop ik dat we doorgaan op de ingeslagen weg. Ik kijk er naar uit om de professionaliseringsslag verder te ontwikkelen. Daarnaast kunnen we nog meer contacten leggen en nog meer naar buiten treden. Op deze manier kunnen we geld nog meer betekenis geven."

Bestuur per 31 december 2021

Bas Holvast · *voorzitter*
Solveigh Bijkerk · *vice-voorzitter*
Romeé van der Vorm · *toezichthouder toekenningen*
Lars Talsma · *toezichthouder financiën*
Andrea Davina · *lid*
Jan Huisman · *lid*
Johannes Kronenberg · *lid*
Michiel ter Horst · *erelid*

Bureau per 31 december 2021

Clarine Campagne · *antroposofie & samenleving*
Frouke Flieringa · *projectaanvragen*
Marlies Gallenkamp · *communicatie, evaluatie*
Christine Geertsema · *werkprocessen*
Carina van der Kluit · *schoonmaak*
Sonja Telman · *boekhouding*
Robert Viëtor · *directeur*

2021

Toelichting op de cijfers van 2021

In het afgelopen jaar zijn de totale hoeveelheid ontvangen donaties en schenkingen en ook de doelbestedingen lager uitgekomen dan een jaar eerder. In 2021 ontvingen we voor ruim 690 duizend euro aan schenkingen en donaties. De directe doelbestedingen bedroegen 1 miljoen 146 duizend euro. Tegelijkertijd hebben we een positief koersresultaat gerealiseerd van 1 miljoen 856 duizend euro waarmee het saldo van baten en lasten over 2021 uitkomt op 900 duizend euro.

Het sterk positieve koersresultaat over 2021 is een momentopname. Om rekening te houden met de sterk op- en neergaande beurskoersen is ruim 1 miljoen euro toegevoegd aan de egalisereserve resultaten. Onze egalisereserve is daarmee robuust waarmee we het risico van mogelijke toekomstige verliezen als gevolg van sterk dalende aandelenkoersen verkleinen. Op de langere termijn (meer dan 10 jaar) hebben we vertrouwen in het rendement van aandelen: met name in aandelen van duurzame en sociale ondernemingen. Van deze ondernemingen verwachten we ook een maatschappelijk rendement, zoveel mogelijk in lijn met onze doelstellingen.

De Iona Stichting hanteert een systematiek van stamkapitaal en fondsen. Vanuit de vruchten van het stamkapitaal wordt de organisatie betaald en de continuïteit verzorgd. Schenkingen en projecten worden uit Iona themafondsen en fondsen op naam gefinancierd. In de afgelopen jaren hebben een aantal fondsen op naam meer schenkingen ontvangen dan bestedingen gerealiseerd. Doel is om de komende jaren de middelen uit die fondsen volop in te zetten en als stichting per saldo meer te besteden dan te ontvangen.

We zijn dankbaar voor het vertrouwen van onze schenkers en we zijn verheugd dat we opnieuw konden bijdragen aan veel inspirerende projecten en moedige initiatieven.

Robert Viëtor & Lars Talsma
directeur resp. toezichthouder financiën

Waarderingsgrondslagen

De volledige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaglegging, in het bijzonder Richtlijn RJ 640 Organisaties-zonder-winststreven. Deze balans en staat van baten en lasten betreffen een verkort overzicht. De volledige jaarrekening is gecontroleerd en goedgekeurd door Maas Accountants. Naar het oordeel van de accountant geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Iona Stichting 31 december 2021 en van het resultaat over 2021.

Schenken?

Alle subsidies die de Iona Stichting heeft verstrekt, zijn mogelijk gemaakt door grote en kleine schenkingen en nalatenschappen. Mocht u vragen hebben over periodieke schenkingen, legaten of testamenten, dan kunt u contact opnemen met Sonja Telman.
> sonja@iona.nl

*Lars Talsma, toezichthouder
Financiën: Onze jaarrekening
zit erg solide in elkaar.*

Verkorte balans per 31 december 2021

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
ACTIVA		
<i>Vaste activa</i>		
- Materiële vaste activa	126.589	46.925
- Vastgoedbeleggingen	3.000.000	3.000.000
- Financiële vaste activa	17.893.132	15.832.966
- Langlopende vorderingen	0	741.500
Totaal vaste activa	21.019.721	19.621.391
<i>Vlottende activa</i>		
- Kortlopende vorderingen	12.622	161.292
- Liquide middelen	941.104	1.460.121
Totaal vlottende activa	953.726	1.621.413
Totaal activa	21.973.447	21.242.804
PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
- Stamkapitaal	10.017.993	9.706.030
- Bestemmingsfondsen	6.449.773	6.754.688
- Egalisatiereserve resultaten	3.766.489	2.681.818
- Ionafondsen	562.210	753.379
Totaal eigen vermogen	20.796.465	19.895.915
<i>Voorzieningen</i>	483.138	449.697
Schulden	693.844	897.192
Totaal passiva	21.973.447	21.242.804

Verkorte staat van baten en lasten over 2021

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
	€	€
BATEN		
Donaties, giften en schenkingen	691.195	1.094.544
Financiële baten	58.798	488.021
Overige baten	1.856.651	60.681
Totaal baten	2.606.644	1.643.246
LASTEN		
Doelgerelateerde activiteiten	1.146.535	1.512.567
Personele kosten	327.711	283.417
Dotatie pensioenvoorziening	25.000	30.000
Huisvestingskosten	76.728	80.376
Afschrijvingskosten	12.455	9.385
Kantoorkosten	29.798	41.036
Overige algemene kosten	80.255	82.450
Financiële lasten	7.612	7.526
Subtotaal	559.559	534.190
Totaal lasten	1.706.094	2.046.757
Saldo van baten en lasten	900.550	-403.511
Saldo boekjaar te bestemmen voor:		
- Stamkapitaal	311.963	45.900
- Bestemmingsfondsen	-304.915	-208.688
- Vermogensfonds landbouwgronden	0	-90.701
- Egalisatiereserve resultaten	1.084.671	-150.022
- Ionafondsen	-191.169	0
Totaal	900.550	-403.511

Red het bos!

Een beeld uit de tentoonstelling **'Rettet den Wald!' in Museum Het Valkhof, Nijmegen**; een reactie op het doemscenario van de klimaatverandering en hoe kunstenaars zich verhouden tot de bossen en bomen in nood.

Beeld: Cecylia Malik, *performance Polish Mothers on the Tree Stumps*. Foto: Tomasz Wiech

Wensen voor de toekomst

De aanwezigen op onze jaarbijeenkomst op 15 september 2021 schreven hun wensen voor de toekomst van de stichting op een briefkaart.

Luisteren; waarnemen; voelen; ...stilte...; samen handelen!

Losmaken en verbinding houden. Zorg dat ogenschijnlijk kleine initiatieven kunnen groeien! Zo blijft de verbinding tussen innerlijke werelden en de buitenwereld.

Pionierende verbindende paden.

Wat laat ik achter en waar ga ik naar toe.

Ruimte voor de initiatieven en mensen die anders durven te kijken en doen. We hebben ze hard nodig!

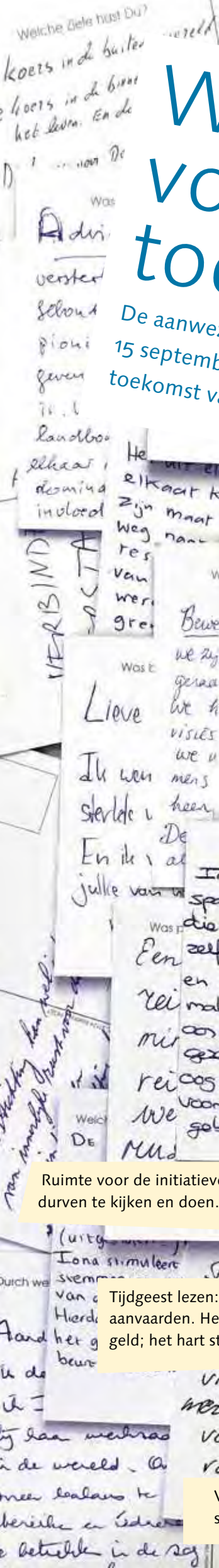
Tijdgeest lezen: kiezen en zo nodig consequenties aanvaarden. Het geld is bewust geld; is spiritueel geld; het hart staat achter het roer.

Met lef (moedig) ook nieuwe sprongen maken, met open uitkomst om de gezonde wereld van morgen mee "uit te vinden".

Speelsheid en kleur aan de wereld geven door kunst.

Vrijheid, overzicht, evenwicht en slagvaardigheid toegewenst.

Ik wens Iona een steeds weer nieuwsgierige blik. Wat is tijdgeest? Wat wordt de jeugd, de toekomst? Fris en nieuwsgierig blijven in de focus die is of die komt.

COLOFON

Ontwerp & tekenwerk: Mark Schalken

Omslagfoto: Guerrilla Gardeners NL

Teamfoto: Marjolein ten Hove-Voster

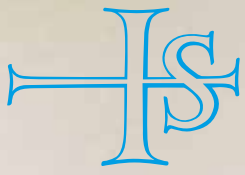
Projectfoto's: geleverd door de aanvragers
van de projecten of uit het Iona-archief

Fotografie p. 2, 16, 22, 24: Mark Schalken

Druk (kringlooppapier): Raddraaier SSP

Mei 2022, oplage 500 exemplaren

Ik wens de Iona Stichting veel traagheid toe.

iona stichting

welke projecten creëren
we samen?

